

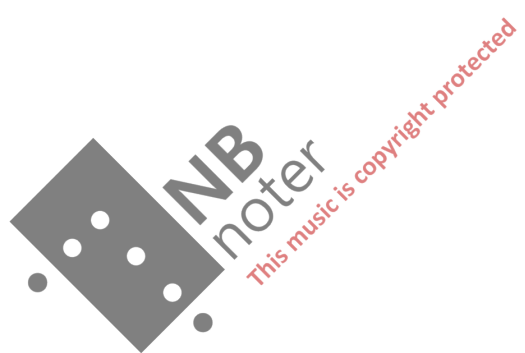
Risto Holopainen

Songen um rallaren

for

sopran med ambolt klarinett i Bb





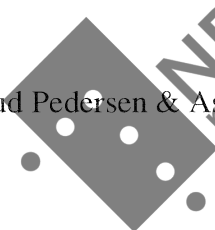
Songen um rallaren

for
sopran med ambolt
klarinett i Bb

dur. ca 19'

tekst: Kristofer Uppdal
© Risto Holopainen 2006

tinga av Gjertrud Pedersen & Astrid Kvalbein



NB
noter

This music is copyright protected

Songen um rallaren

Kristofer Uppdal

Eit gråkvitt morgonland. Den fyrste dagslysning i gråen. Upp der ris menneska. Som i gror or nattvåt jord.
Og tek med kvart si sermerkte form. Og stig i ruv. Som blåsvarte kampesteinar på hall. Mot morgonhimlen,
han tender sin eld. Svevnstunge. Som oppvaknande dyr. Stirande. I undring, over å ha vortne til.

Det er rallaren
Han stig fram. Or natta. Naken, i sin styrke.
Åleine.
Og i flokkar.
Den mannlege styrke alle stader.
Han er den fridomsbyrge trass.
Han andar einast i full fridom.

Han vandrar fram. Uhorveleg ruvande. Ut av det våte myrker. Og med ein veg av moreldlysing etter.
Røysta hans! som fot-dun. Sprakande. Lik eldgneisting frå hæl-jarn.
Det kling. Ikkje berre i og inni orda. Men i millom dei òg. Og rekk ikkje ord fram, talar rørslur. Endå betre.
Frå levra og sjela.
Rallaren!
Uversdyret, ein stryk over pelsen! Ei spraking av blåe eldhår.
Hard og usårande. Sjølve grunnfjellet!
Og utanfor lagnads-vondt. Ingen ting kan nå han.
Men hudsår, lik eit barn, mot minste urett. Um ikkje større enn i knepping på nasa.
Og ris då. I storkatt-sprang. Fram.
Og tvingar då større styrke enn han sjølv, i kne.

Alltid på vandring.
Frå arbeid til arbeid.
Og inn i millom gjerandslaus.
Spelar då kort. Og vinn. Og tapar. Og høgste innsats: Alt hans.

I fylgjet med han: Spaninga. Lik ein storm.
Til han sjølv blir ein storm.
Som noko lausrive av grunnfjellet rusar han fram.
Ein senut lekam. Og tek herdsle etter herdsle. Til blåe stålglansen er der. Og det dirrande syng or stålet.
Sjukdom og slikt går lange umvegar. Torer ikkje gjeva seg i bask med han.

Men endå noko av grunnfjellet, røkkest det òg for ei jordskjepling.
Og då må rallaren òg til.
Og i ulukkehendigar ryk no og då ein rallar.
Og arven etter, er det tome rom.
Ei kongeleg gåve til den nye rallar.
Beinveges kjem han sendande or natta. Og inn i det tome rom.

Alt nytt! Han ét det. Grådig. Or lause lufta. Blir ivrig og steintyggjande munnrapp, i kvar snøgg-glytt mot politiske rørslur.

Der skulle han òg vore.

Kvart brotstykke frå tida utum, han tek det upp, og med seg. Lik oskeladden.

Og det lyfter hugen.

Gjer han til eit lallande barn. Det ber han, inn gjennom eventyret.

Grunnfjellstyrken: Hans gud!

Han seier til han, han maktar alt, berre han byrjar.

Og no diktar og syng han. Um kjærleik. Og sorg. Og um slikt slag han veit lite um. Men som han anar.

I same tungstrykande rytme, som han sjølv.

Uroa! Alltid i fotefaret hans, ho. Og sender han fram. Fram og tilbake. Og tilside. Ein kvervilstorm all stad. Han knallar og går.

I dagar.

Og i næter.

Og blir ikkje sårføtt. Berre noko lettar på foten. Som har han eld under.

Til han då sovnar i snødriven.

Og etter ein snork svevn, på han igjen: Å knalla og gå.

I arbeid att.

Arbeid og kortspel.

Og eting: for mange vikur i svolt.

Og slåsting. Rallar mot rallar. Det blir, som når dyr slæs. For slåstinga skuld.

Etterpå vaskar dei sår til kvarandre. Kjælande ømt.

Og kjærlege mot kvarandre. Lik syskin: Å sova i same seng.

Rallaren stigar fram rallarvegen.

Han får med kvart kjensla av ha alle i mot seg.

Og som den han er: Reinspika kar. Og ærleg til siste slant, -- legg han straks upp like høg sats. Som ved kortspelbordet, når ein byd over.

Han vågar seg sjølv. *Ein* i mot alle.

Og alle mot han.

Hans hender mot alle dei andre. Og alle dei andre sine mot hans.

Det er ærleg spel, ein rallar verdig.

På ferda si fram, han byggjer landet. Bryt ut fjell. Legg stein til stein. Murar, hus og byar.

Og ferdig, han gled seg. Eit arbeid storleg godt.

Men i gleda går det han ille.

På avvegjar kjem han i byen han sjølv bygde.

For jotunkraftene! So store, dei kan ikkje kvile. Må gjera arbeid.

Og ikkje meir å byggje, jotunkraftene lagar seg yrke. Og byrjar å øyde.

Til dei sprengjer seg rom til utgang. Til i jotun-fridom å skapa og byggje vidar.

Vidt er landet.

Og dagsreiser millom bygdelag.

Her:

Eit arbeid for krefter som rallaren.

Straks han byrjar å draga saman det vidsveimde land -- som den gud han er.

Bygdene flyt han nærrar. Dreg ut jarnvegar, frå landsende til annan.

Ein lysande kinglvev. Og han i veven. Spinnande nye trådar, ut og ut.

Ferdig, han gled seg. Eit arbeid verdig ein kar som han.

Og er han heppen, lurar han seg sjølv til tjuv-åke ein stubb. På jarnvegen han sjølv bygde. Men blir hivd av.

Og hekta, for påfunnet.

For ein skapar skal skapa, og ikkje kvile på det han har skapt.

Det kan *dei*, som ikkje er føre til skapa.

Alltid skapar han. Nytt og nytt.

Eit liv i diktande bygg.

Frå morgon til natt.

Og natt som dag.

I sin gang gjennom landet, sår han fabrikkar. Rister dei frå seg.

Fabrikkar til å spinne og veva klæde. Til å verme menneska. Og til å gjera dei vene for augo.

Etter ferdig arbeid, til glede for skaparen, burt frå det heile tråvar rallaren sjølv. Halvnaken. Og kanskje noko kulsen, sveitt som han vart i slik strid tørn. Og skræmande fæl, etter hard økt.

Men so kongeleg raus han går frå alt.

Kva verd har det skapte for han som skapar alt? Sjølv er han like mykje. Og meir enn so.

Verde har det berre for dei som ikkje kan skapa.

Kvar han er frå?

Frå den gråblå morgonverd, ho i oppvakning og byrjing med noko svart ruvande upp: nye menneske, byggjande si eiga verd. Sjølve noko av den nye verda.

Og byggjande seg sjølv.

Som elva ho hår havet, fløymer ho framleis der ho fløymde.

So med rallaren òg.

Han bli burte i mythe-himlen.

Men ein veg etter han. Av nye som er han. I all framtid.

Songen um rallaren

Risto Holopainen
2006

$\text{♩} = 96$

Sopran *pp*

grå-kvitt mor-gon-land Den fyr-ste dags-lys-ning i grå-en

Klarinet i Bb *pp*

natt-vet jord blå-svur-te kam-pe steinar Upp- vak-nande dyr

p cresc.

cresc. *rit.* *ambolt* *mp* $\text{♩} = 80$

stirande i und-ring over å ha vort-ne til Det er

p *mp* *gloss*

rall-ar-en. Han stig fram Or natt-

p

Handwritten musical notation for the first system, measures 25-32. The system includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 7/8 time signature. The melody is written on a single staff, and the lyrics are written below it. The lyrics are: "a. Nak- en i sin styr- ke. A- lei-". The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. A watermark "NB noter" is visible across the middle of the page.

25 *stz* *gliss*

-a. Nak- en i sin styr- ke. A- lei-

Handwritten musical notation for the second system, measures 33-40. The system includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 7/8 time signature. The melody is written on a single staff, and the lyrics are written below it. The lyrics are: "ne og i flokk- ar. Den mann-". The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. A watermark "NB noter" is visible across the middle of the page.

33 *gliss*

ne og i flokk- ar. Den mann-

Handwritten musical notation for the third system, measures 41-48. The system includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 7/8 time signature. The melody is written on a single staff, and the lyrics are written below it. The lyrics are: "leg- e styr- ke all- e stad- er. Han". The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. A watermark "NB noter" is visible across the middle of the page.

41 *leg-* *stz* *gliss* *mf*

leg- e styr- ke all- e stad- er. Han

Handwritten musical notation for the fourth system, measures 49-56. The system includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 7/8 time signature. The melody is written on a single staff, and the lyrics are written below it. The lyrics are: "er den fri- domsbyr- ge trass. Han and- ar ein- ast i". The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. A watermark "NB noter" is visible across the middle of the page.

49 *mf*

er den fri- domsbyr- ge trass. Han and- ar ein- ast i

Handwritten musical score for the first system, measures 58 to 63. The tempo is marked $\text{♩} = 72$. The music is in G major and 4/4 time. The lyrics are: "full fri-dom. Han vandra fram, u - horveleg ru-vande". The score includes dynamic markings mf and p , and a 5:4 ratio marking.

Handwritten musical score for the second system, measures 64 to 69. The tempo is marked $\text{♩} = 72$. The music is in G major and 4/4 time. The lyrics are: "ut av det vå-te myr-ker Og med ein veg av moreldlysning etter." The score includes dynamic markings p and pp , and a ritenuto marking.

Handwritten musical score for the third system, measures 70 to 74. The tempo is marked $\text{♩} = 72$. The music is in G major and 4/4 time. The lyrics are: "Røysta hans! som fot-dun. Sprakande. Lik eld- gneisting frå hæl-jarn." The score includes dynamic markings f , p , sfz , and mf .

Handwritten musical score for the fourth system, measures 75 to 79. The tempo is marked $\text{♩} = 72$. The music is in G major and 4/4 time. The lyrics are: "Det kling ikkje berre i og inn-i orda. Men i millom dei òg. Og". The score includes dynamic markings f and mp .

80

rekk ikkje ord fram talar rørsler. Rall-ar-en! Uværs-dyret. Hard og u-

mf

85

Sår-an-de. Sjøfl-ve grunnfiellet. Og ut-an-for lag-nads-vendt. Men hud-sår lik eit barn mot

f mf

91

minste u-rett. Umikkle større enn i knøpping på nse. Og ris de I stor-luft-sprung fram. Og

pp mf

96

tringar de større styr-ke enn han sjølv, i kne All-tid

f mf

$\text{♩} = 80$ f dim. ...

gliss

f dim.

101

på vandring. Frå arbeid til ar-beid. Og inn-i-mill-

P stz

mf f mf

- om gier- ands- laus. Spelar då kort og vinn. Og ta-par. Og

109 f p mf mf

f mf J=72 p

høgt- te inn-sats: alt hans. I fylgjet med han

118 p

Spaninga. Like ein storm, til han siplv blir ein storm. Som noko lausrive av grunnfjellet rusar han

126 mf p

mf f

fram. Ein senut lekam. Og tek herdsle etterherdsle til blae stål-glasen er der.

131 mf f

mf pp (senza misura)

Og det dirrande syng or stål-et. Sjukdom og slikt går lange umvegar.

136 p pp (luft)

ambolt

mf

Torer ikkje gjeva seg i bask med han. Men en- då no-ko av grunn-fjell-

140 *mf*

f *mf* *f* *mf*

et rokk-est det òg for ei jordskjepling og då må

146

f *mf* *f* *mf*

rallar-en òg til. Og i u-lukk-e-hend-ing-ar ryk no

155

og då ein rallar. Og arv-en ett-er, er det

164

173

tom - e rom. Ei kong-e- leg gå- ve til den ny-e

182

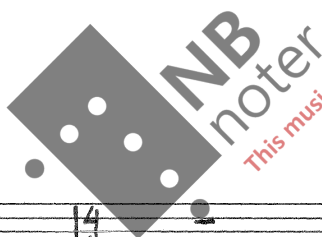
rall - ar bein- veges kjem han sendande or natt- a og

190

inni det tome rom. Alt nytt! Han ét det.

195

Grå- dig. or lau- se luf- ta. Bli i innig og steintyggejande munn- rapp i kvar



This music is copyright protected

snfpp-glytt ³ mot po. lit-isk-e rørs-lur. Der skulle han dy vo- re. Grunfjell-styr-ken:

199

mf *p* *sfz* *f* *p*

Hans gud! Han seier til han han mak-ter alt berre han byr- jar. Og no

204

ff *p*

diktar og syng han um kjaer-leik og sorg. Og um slikt slag han veit lite um. Men som han anar.

211

mf *p* *f* *p*

meno mosso *f* *accelerando* *p* *f* *p* *pp* *f* *p*

♩ = 76

217

I sa-me tung-strykande rytme som han sjølv. u-ro-a! All-tid i fo-te-far-et

♩ = 58

hans, ho. Og sender han fram. Fram og til-ba-ke og til-si-de Ein kvervil-storm all stad.

222

$\text{♩} = 112$ $\text{♩} = 84$ f

Han knall-er og går.

226 p mp f p p

p p mf

I dag-ar og i naet-er. Og blir ikkje sær-føtt.

232 p mf

p sfz p

Berre ho-ko lett-ar på fot-en som har han eld und-er. Til han

239 p sfz p

mf p

då sov-nar i sug-driv-an. Og ett-er ein snork svevn:

247 $gliss$ sfz mf p

mf f mf

på han i-gjen: Å knalla og gå.

252 mf f p

flan får med kvart kjens-la av ha all-e i mot seg Og som den han er:

281 sfz sfz mf mp

4:3 3 3

Rein- spi- ku kar. Og ær-leg til sis-te slaut legg han straks upp li- ke

284 p mp

3 3 6 3

høy sets. Som ved kortspilbordet når ein byd ov-er. Han våg-ar

287 mf p mf f

3 3 3

$\Leftarrow \text{tr} = \text{tr} \Rightarrow f$
($\text{tr} = \text{ca } 135$)

seg sjølv. Ein i-mot all-e. Og all-e mot han.

291 sfz p f

3 3 3

$\Leftarrow \text{tr} = \text{tr} \Rightarrow$ ($\text{tr} = \text{ca } 90$)

poco rit -

$\text{tr} = 84$

Hans hen-der mot alle dei and- re. Og all-e dei andre sine mot

297 mf sfz f mf

3 3 3

poco ritenuato ad lib.

hans. Det er ær-ley spel, ein rallar verdig.

p rit. - - - - - (*à tempo*) $\text{♩} = 84$

302 *f* *p* *f* 3

På fer-da si fram

308 3 *f* *p* *f* *p* *f* *p* 4:3

han byggjer landet. Bryt ut fiell. Legg stein til stein. Mur-ar

314 *mf* *mf* *p* *f* *p* *f* *p*

hus og by-ar. Og ferdig, han gled seg. Eit ar-beid stor-leg gødt.

mf $\text{♩} = 90$ $\leq \text{♩} = \text{♩} \Rightarrow$

320 *mf* *f*

Men i glede går det han ill-c. På arvegar kjem han i by-en han tidlo bygde

$\text{♩} = 60$ *p* 4:3

326 *f* *p*

mp

For jo-tun kraftene! So store, dei kan ikkje kvi-le.

331

f

f

f

p gliss

Mei giera ar-leid.

Og ikkje meir a byggje, jo-tun kraftene lagar seg

336

f

p

sfz

5:4

yr-ke og byrjar a øy-de.

Til dei sprengjer seg rom til ut-gang.

341

mf

mf

mf

mf

Til i jo-tun-fri dom a ska-pa og bygg-je vidar Vidt er

347

f

mf

mf

sfz

13

Handwritten musical score for the first system. The top staff contains rhythmic notation. The bottom staff contains the melody with lyrics: "land- et eg dagsreiser mill- om byg-de-lug. Her:". The key signature has one sharp (F#). The time signature is 2/4. The piece ends with a forte (f) dynamic marking.

353

Handwritten musical score for the second system. The top staff contains the melody with lyrics: "Eit ar- beid for kraf- ter som rall- ar- en.". The bottom staff contains the accompaniment. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 2/4. The piece ends with a forte (f) dynamic marking.

360

Handwritten musical score for the third system. The top staff contains the melody with lyrics: "straks han byr- jer å dra- ga sa- man det vid- sveiende land som den gud han er". The bottom staff contains the accompaniment. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 2/4. The piece ends with a piano (p) dynamic marking.

365

Handwritten musical score for the fourth system. The top staff contains the melody with lyrics: "byggelene flyt han nær- ar. Dreg ut jern- vef- ar fra landsende til". The bottom staff contains the accompaniment. The key signature has one sharp (F#). The time signature is 2/4. The piece ends with a piano (p) dynamic marking.

370

375

P *f*

annaa. Ein ly-san-de kingel-ver. Og han i ver-en

382

P *mf* *P* *gliss*

spinnande ny-e trådar ut og ut. Fer- dig han gled seg.

389

ritenuto *senza misura* *mf*

Eit ar-beid verdig ein kar som han

Og er han heppen, lurar han seg
sjølv til tjuvake ein stubb. På
jarnvegen han sjølv bygde.

393

senza misura $\text{♩} = 96$ *mp* *P*

Men blir hind av. Og hekta, for påfunnet.

For ein skap-ar skal skapa, og ikkje kvi-le på

399

det han har skapt. Det kan dei, som ikkje er fø-re til

$\text{♩} = 72$

ambolt

pp

405

sku- pa All- tid skap- ar han. Nytt og nytt. Eit liv i

413

mf

dikt- an- de bygg. I sin gang gjenom lan- det sår han fabrikk- ar

sfz

p

419

Ris- ter dei frå seg. Fabrikkar til å spinne og veva klæde

sfz

425

til å ver- me mennesk- a og til å gjera dei

431 *mf*

ver-ne for au-go. Et-er ferdi-g ar-beid, til gle-de for skap-ar-en

432 *mf*

433 *p* *mf*

burt frø det hei-le trø-var rall-ar-en sjølv.

poco più mosso
♩ = 80

442 *f* *mf*

Kva verd har det skap-te for han som

446 *mf* *sfz*

skap-ar alt? Sjølv er han li-ke myk-je

451 *p* *mf* *p* *mf* *f*

og meir enn so. Ver-de har det berr-e for dei som

$\text{♩} = ca 132$

457

ikke kan ska- pa

p *sfz* *f* *sfz*

462

466

$\text{♩} = 66$

471

Kva han er frå ?

Frå den grå-ble mor- gon- verd, ho i

p *f* *pp*

476

oppvåkning og byrj- ing med noko svart ru- ven- de opp: ny- e menneske

480

byggjande si eiga verd. Sjøl- ve noko av den ny- e ver- da og byggjande seg

485

Sjølv. Som elva ho når ha- vet fløy- mer ho

490

fram- leis der ho fløy- de. So med rall. ar. en

Handwritten musical score for the first system. The tempo is marked $\text{♩} = 72$. The first staff (treble clef) contains the melody with lyrics: "øg. Han blir bur-te i mythe - himlen. Men ein". Dynamics include *p* (piano), *mf* (mezzo-forte), and *P* (piano). The second staff (bass clef) contains the accompaniment with lyrics: "øg. Han blir bur-te i mythe - himlen. Men ein". Dynamics include *mf* (mezzo-forte). The system ends with a double bar line.

Handwritten musical score for the second system. The first staff (treble clef) contains the melody with lyrics: "veg etter han. Av ny-e som er han. I all fram-tid". Dynamics include *mp* (mezzo-piano). The second staff (bass clef) contains the accompaniment with lyrics: "veg etter han. Av ny-e som er han. I all fram-tid". Dynamics include *p* (piano), *mf* (mezzo-forte), and *P* (piano). The system ends with a double bar line.



noter

This music is copyright protected

Oslo 19 september 2006

